INTERVIU

«Fiii noștri nu mai au ce căuta în armata imperială»

susține ministrul apărării, general Ion Costaș

Ziceam cîndva că în Transnistria cazacii se plimbă ca la ei acasă. Acum și-au găsit de lucru. Acești soli de foc ai «marelui popor rus» nu pur și simplu se plimbă. Alături de alți mercenari și venetici de tot felul, înarmați pînă în dinți și plătiți din gros de pretinsele căpetenii ale bolșevismului, cuibărite acolo, în ultimul bastion al socialismului decedat, acești bravi imperialiști au dezlănțuit un adevărat război civil împotriva populației băștinașe din stînga Nistrului. Am pus între ghilimele cuvintele «marelui popor rus», fiindcă un popor cu adevărat mare niciodată nu va permite fiilor săi să sugrume un alt popor, unica vină a căruia e că nu dorește să-și vadă țara sfîșiată în bucăți, că vrea să-și vorbească limba mamei la ei acasă. Un conducător al unui stat cu adevărat iubitor de pace n-ar ezita să-i pedepsească aspru pe rătăciții săi cetățeni, porniți să se adape cu sînge pe meleaguri străine. Cazacii sînt cetățeni ai Federației Ruse veniți la noi să facă «ordine», chipurile, în calitate de voluntari, de nimeni împuterniciți. Domnul președinte al acestui nou imperiu cunoaște prea bine faptele de «eroism» ale supușilor săi, dar tace, nu ia nici o atitudine. Măcar să-i probozească cît de cît. Tace și «marele popor rus». De ce? De aceea că «Molceanie znak soglasia»? Și mă gîndesc, dacă statul independent Moldova, membru al O.N.U., ar fi avut armata sa, echipată și instruită, s-ar fi băgat oare cetățenii unui alt stat independent, de asemenea membru al O.N.U., să-și facă mendrele în Transnistria sub pretext că apără «străvechi teritorii căzăcești»?...

Înainte de a intra în discuție în tema armatei naționale cu dl Ion Costaș, ministru al apărării al Republicii Moldova, l-am întrebat ca pe un fost ministru de interne:

— Nu era mai cu cale dacă separatiștii ar fi fost puși la punct încă în anul trecut, cînd invadatorii erau înarmați doar cu ciomege, sulițe, tractoare, dar nu cu arme-automat, mașini blindate, instalații «Grad» ca acum?

— Da. Un neajuns al nostru, al moldovenilor, e că totdeauna întîrziem. Am întîrziat cu lichidarea în fașă a ideilor separatiste, apoi cu stingerea «elanului» războinic al așa-zișilor gardiști, am tărăgănat crearea corpului de carabinieri, apoi și a armatei naționale. Unica forță care ocrotește populația de invadatorii înarmați, apără securitatea și integritatea statului este poliția. Misiunea ei însă e cu totul alta: să prindă hoți, să mențină ordinea publică, dar nu să lupte împotriva unor formațiuni militare de cazaci-mercenari și alte pușlamale înarmate. Pentru aceasta trebuie să avem armată.

Orice stat ce se stimează are o armată, care, prin însăși existența sa, devine un factor stabilizator. Armata națională trebuia creată încă un an în urmă. Acum avem prea mulți pacifiști. Unii dintre acei care mai ieri cereau crearea armatei naționale, azi declară că nu avem nevoie de ea, fiindcă Moldova e decretată zonă demilitarizată. Să fim serioși, domnilor. Azi republica ni-i desfăcută în trei părți. Mîine poate fi și mai rău. Azi mercenarii își fac de cap dincolo de Nistru, ba și la Bender, iar mîine ne putem pomeni cu ei la Chișinău.

— Ei, și atunci ce ne împiedică să creăm forțele noastre armate?

— Ne-a împiedicat faptul că parlamentarii noștri n-au dat dovadă de clarviziune și au tărăgănat mai bine de o lună adoptarea legilor respective. Am vorbit despre aceasta foarte categoric în cadrul unei emisiuni televizate. Acum faptul e consumat. Legile au fost adoptate, dar am pierdut foarte mult timp.

Vorba e că în urma numeroaselor întîlniri și tratative cu reprezentantul Comandamentului Suprem al forțelor armate ale C.S.I., dl general Piankov, am ajuns la înțelegerea ca unitățile militare ce-și au dislocarea permanentă pe teritoriul republicii să treacă, cu tot cu patrimoniul lor, sub jurisdicția Moldovei. Președintele Republicii a și semnat deja decretul respectiv. O parte dintre acestea și-au dat consimțămîntul, dar efectivul lor n-a depus deocamdată jurămîntul, fiindcă nu exista legislația respectivă.

— Și dacă nu e secret, care sînt aceste unități?

— N-aș vrea să divulg acest lucru. Pot spune că în direcția respectivă ne vor susține comandanții a 90 la sută din unitățile militare de pe malul drept și ai cîtorva de pe malul sting al Nistrului. Aceasta a demonstrat-o și ultima întîlnire cu ei din 24 martie a.c. Avem rezerve față de unitatea de trupe aviapurtate din Chișinău, cea de aviație din Mărculești, un regiment din Bălți și armata a 14-a din Tiraspol. Aceasta va fi subordonată Comandamentului Suprem al forțelor armate ale C.S.I.

— Se știe că în ultimul timp o bună parte din armamentul unităților armatei sovietice a fost retras din teritoriul Republicii Moldova, furat, nu fără consimțămîntul stăpînilor s-au acaparat cu forța de către separatiști. După toate acestea a mai rămas ceva și pentru înarmarea forțelor armate ale Moldovei?

— Începînd cu 23 iunie 1990, de cînd a fost proclamată suveranitatea Republicii Moldova, sub pretextul realizării tratatului de la Viena cu privire la reducerea armamentului strategic și celui obișnuit, de la noi au fost retrase 230 tancuri, 245 mașini de luptă ale infanteriei, blindate, artilerie grea ș. a.

Pe urmă, după ce în 14 noiembrie trecut Președintele Mircea Snegur a emis decretul cu privire la declararea drept proprietate a Republicii Moldova a armamentului, tehnicii militare, altui patrimoniu, retragerea muniției a continuat. Astfel, au fost evacuate 768 automobile și autocamioane speciale, 43 mii de arme de foc, 38 milioane de cartușe, 836 aruncătoare de grenade, 38 piese de artilerie ș.a.

Nu dispunem de date complete despre tot armamentul ce s-a aflat pe întregul teritoriu al republicii. Știm doar că din unitățile care trec sub jurisdicția Moldovei, el a fost evacuat în proporție de circa 40 la sută.

Situația însă nu e atît de grea, cum s-ar părea. Facem un demers către domnii Eltîn, Șapoșnikov și Kravciuk, rugîndu-i să ne întoarcă toate acestea înapoi. Și ei vor fi nevoiți s-o facă. De ce? La mijloc e același tratat de la Viena amintit mai sus, în realizarea căruia este interesat blocul NATO și țările Europei. La el a participat U.R.S.S. care nu mai este. Și atunci cine să-l ratifice? În aprilie curent lucrul acesta urmează a-l face toate statele independente ce-au făcut parte din componența fostei U.R.S.S., inclusiv Moldova.

De trei ori am avut întîlniri — de două ori la Kiev și o dată la Moscova — pledînd ca pe teritoriul Moldovei să fie readus tot armamentul care s-a aflat aici la momentul încheierii tratatului — cel ce urmă să fie redus și cel ce avea să rămînă conform schemei de repartizare a lui pe zone. Am declarat că numai în cazul acesta noi vom putea ratifica tratatul menționat de la Viena. Am ajuns la înțelegere că cerințele noastre vor fi satisfăcute. Doar Rusiei nu-i este convenabil ca tratatul să nu fie semnat.

— O armată nu se face și nu se pune pe picioare într-o zi-două..

— ...Și nici într-un an — doi. Procesul acesta îndelungat poate avea trei etape. Prima și cea de urgență e să punem mîna, cum se zice, pe patrimoniul militar existent (imobile în sumă de 11 miliarde de ruble și armament, calculat în valută forte, în sumă de 4,8 miliarde de dolari ai S.U.A.).

A doua etapă, care de asemenea e de urgență, e să restructurăm unitățile, să le dotăm cu cele necesare, să facem remanierile respective.

Ei, și în cele din urmă, la etapa finală, vine realizarea concepției în ansamblu, stabilizarea structurii și procesului de instruire a armatei.

Principalul însă, e să luăm în posesie și să întreținem ceea ce moștenim de la fosta armată sovietică.

— Și care vor fi cheltuielile?

— Conform calculelor noastre, circa 580—600 milioane de ruble anual.

— Înseamnă că odată ce Moldova își creează forțele ei armate fiii noștri nu vor mai fi recrutați în armata imperială, nu vor mai fi acolo bătuți și schingiuiți sau chiar aduși la baștină în sicrie de zinc. Cu atît mai mult, cu cît după cîte știu, mai există și serviciul de alternativă?

— Tinerii trebuie să facă serviciul militar. Asta e o școală a bărbăției, în care învață meseria de apărător al Patriei, al integrității ei. În legea cu privire la serviciul militar este scris că tinerii cetățeni își fac serviciul militar pe teritoriul Republicii Moldova. Așa că în armata C.S.I. ei nu au ce căuta.

Mai rău e că 70 la sută dintre recruți preferă serviciul de alternativă: să lucreze la întreprinderi, la ferme, să tragă sapa și să se considere că au satisfăcut serviciul militar. Domnule, asta-i o profanare a militariei. Nu zic, atunci cînd situația era alta, cînd ostașii fugeau de «dedovșcină», cînd ne veneau sicrie cu băieți omoriți în bătaie, serviciul de alternativă își avea rostul. Acum însă cînd avem un stat al nostru, hai să-i apărăm independența și integritatea. Cît privește alternativa — de ea să profite un număr redus de persoane, cel mult cinci procente din recruți care, din diferite motive, într-adevăr nu se pot înrola în armata activă. Pe timpuri, dacă cineva nu făcea armata, era socotit un calic, fetele nici nu vroiau să stea de vorbă cu asemenea flăcăi.

— Și ultima întrebare: cea cu privire la cadrele de ofițeri pentru armata națională. Le avem? Le vom avea?

— Deocamdată nu le prea avem. Însă în armata C.S.I. își satisfac serviciul mai mulți ofițeri moldoveni, ruși, ucraineni, băștinași de aici, de la noi și știm pe nume și unde se află. Le vom propune să se înroleze în armata noastră, să depună jurămînt Moldovei. Cine va dori — pottim, calea e deschisă. Numai să fie devotați și să slujească cu credință acestui popor și acestui pămînt.

Gh. LUPUȘOR.